

Poreska praksa za januar 2014.godine

Pitanja i odgovori iz PDV-a	od strane	2 - 6
Pitanja i odgovori iz poreza na dobit pravnih lica.....	od strane	6 - 9
Pitanja i odgovori - razno	od strane	10 - 13

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

1. Kakav je poreski tretman nabavke softvera od nerezidentnog pravnog lica?

Kupovina softvera i drugih usluga vezano za softverske proizvode, u smislu poreskih zakona su usluge na koje se ne može primijeniti čl. 17. stav 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, prema kojem se primjenjuje tzv. obrnuto zaračunavanje, već je u pitanju kupovina softvera, te se radi o uslugama koje se oporezuju prema mjestu obavljene usluge.

Shodno članu 20. stav 5. Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG”, broj 65/01 ... 04/06 i „Sl. list Crne Gore”, broj 16/07...14/12,29/13), osnovicu prilikom prometa proizvoda, odnosno usluga, koji izvrši poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori predstavlja plaćanje koje je ili će primalac proizvoda, odnosno usluga izvršiti isporučio.

U skladu sa odredbama čl.12 Zakona o porezu na dodatu vrijednost poreski zastupnik koga imenuje poreski obveznik koji nema sjedište, poslovnu jedinicu, stalno, odnosno uobičajeno prebivalište u Crnoj Gori (u daljem tekstu: poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori), ako izvrši promet proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori. Ako poreski obveznik koji nema sjedište u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, PDV plaća primalac proizvoda, odnosno usluga.

Članom 30 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV je propisano da ako strano lice koje vrši isporuku proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, tada je, u skladu sa članom 12 tačka 2 Zakona, obveznik plaćanja PDV primalac tih proizvoda, odnosno usluga. Obveznik plaćanja PDV je primalac usluge, za usluge iz člana 17 stav 3 Zakona, koje vrši strano lice, osim u slučaju kada primalac tih usluga nije obveznik PDV, u kom slučaju je obveznik davalac usluge.

Prenos prava koja se odnose na softver može se izvršiti otuđenje cjelokupnih prava iz autorskog prava ili u obliku prenosa prava koja podliježe vremenskim ograničenjima. Od prirode transakcije, zavisno od toga koje pravo stiče po osnovu ugovora, zavisi da li transakcija potpada pod autorsku naknadu na koju se plaća porez po odbitku ili ne. Pri tom, nije od značaja u kojoj se formi vrši prenos softvera, u pisanom ili elektronskom obliku, CD ili na drugi način.

Plaćanje izvršeno nerezidentnom pravnom licu kojim se prenosi vlasništvo na autorskim pravima ne predstavlja autorsku naknadu koja bi u smislu Zakona o porezu na dobit pravnih lica bila predmet oporezivanja poreza po odbitku.

Plaćanja izvršena nerezidentnom pravnom licu zbog sticanja djelimičnih prava u okviru autorskih prava, čime prenosilac ne otuđuje autorska prava u potpunosti predstavlja autorsku naknadu. Predmetna plaćanja se vrše u svrhu naknade za korišćenje ili za pravo korišćenja računarskog programa. Isti tretman ima naknada koja se plaća za korišćenje ili prava korišćenja za komercijalnu upotrebu u smislu dalje distribucije softvera, kao i naknada za korišćenje ili pravo korišćenja za sopstvenu upotrebu.

U oba slučaja radi se o autorskoj naknadi na koje se obračunava porez po odbitku po stopi od 9% u skladu sa članom 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Porez po odbitku se obračunava i plaća u momentu isplate prihoda, istovremeno sa plaćanjem naknade za autorska prava. Osnovica za obračun poreza po odbitku je bruto iznos naknade.

Ukoliko je sa državom čiji je primalac naknade rezident, Crna Gora sklopila bilateralni ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porez po odbitku se plaća po stopi koja je sadržana u tom ugovoru za autorske naknade.

2. Da li firma koja koristi putničko vozilo za dostavu svojih proizvoda (u pitanju je brza hrana), može koristiti ulazni PDV za gorivo koje se upotrebljava za tu namjenu?

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i «Sl.list Crne Gore», br. 16/07...29/13), u članu 37 stav 1, propisano je da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV (pretporez) koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe obavljanja djelatnosti za koje se plaća PDV.

Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 65/02 ... 16/06 i «Sl. list Crne Gore», broj 64/08, 30/13), u članu 93, pretporez je definisan kao iznos poreza na dodatu vrijednost koji je, u skladu sa članom 32 Zakona, posebno iskazan na računima za isporučene (nabavljene) proizvode i usluge koje su poreskom obvezniku izvršili drugi poreski obveznici.

Članom 94 Pravilnika propisani su uslovi za ostvarivanje prava na odbitak PDV-a, koji moraju biti kumulativno ispunjeni, i to za poreske obveznike koji obavljaju oporezive isporuke proizvoda i usluga i isporuke za koje je Zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza. Shodno tome, pravo na odbitak pretporeza priznaje se ako su ispunjeni sledeći uslovi: da računi za nabavljene proizvode i obavljene usluge sadrže sve podatke propisane članom 32 stav 1 Zakona, da je isporuka proizvoda ili usluga izvršena (primljena) od strane drugog obveznika PDV, da za primljene proizvode ili usluge nije isključeno pravo na odbitak pretporeza, u skladu sa članom 37 Zakona, da su primljeni proizvodi, odnosno usluge namijenjeni za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.

U članu 37 stav 5 Zakona, propisano je da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od plovni objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Članom 96 stav 1 Pravilnika je propisano da se putničkim automobilima iz člana 37 stav 5 Zakona smatraju, motorna vozila konstruisana naročito za prevoz ljudi, uključujući i motorna vozila za kombinovani prevoz ljudi i robe (npr. "kombi", "karavan" i sl.) i automobili za trke.

Shodno navedenim zakonskim odredbama mišljenja smo da nemate pravo na odbitak ulaznog PDV-a po osnovu utrošenog goriva u navedenom slučaju.

3. Pojašnjenje vezano za količine rashoda po osnovu kala, rastura, kvara i loma na koje se ne plaća PDV kod prometa na malo kozmetičkim i hemijskim proizvodima.

Shodno članu 4. stav 2. tačka 7. Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Sl.list RCG», br.65/01...76/05 i Sl.list Crne Gore, br. 16/07...29/13), prometom proizvoda se smatra i upotreba proizvoda poreskog obveznika u neposlovne svrhe.

Članom 19. Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/02 ...16/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 64/08), propisano je da se manjkom proizvoda smatra korišćenje proizvoda u neposlovne svrhe, osim:

- manjka i gubitaka zbog više sile;
- manjka koji je neodvojivo povezan sa procesom izrade i prerade proizvoda;
- manjka i uništenja po osnovu kala, rastura, loma i kvara proizvoda koji su neodvojivo povezani sa skladištenjem i prevozom proizvoda u stvarnom obimu, a koji ne smiju biti veći od uobičajenog, koji određuje strukovno udruženje, odnosno poreski organ, ako to nije uradilo strukovno udruženje.

Pravilnikom o količini rashoda na koje se ne plaća porez na dodatu vrijednost («Sl. list RCG», broj 74/06), utvrđene su količine rashoda nastale u vezi sa kalom, rasturom, kvarom i lomom, na koje se ne plaća porez na dodatu vrijednost, ukoliko ta količina nije utvrđena aktom strukovnog udruženja.

Obveznik PDV-a rashode utvrđuje neposredno nakon nastanka pojedinog rashoda ili redovnim, odnosno vanrednim popisom proizvoda u skladištu, stovarištu, magacinu, prodavnici, proizvodnom pogonu i drugom sličnom objektu.

Utvrđivanje visine rashoda vrši popisna komisija, odnosno ovlašćeno lice imenovano od strane poreskog obveznika. O izvršenom popisu sastavlja se zapisnik, koji se smatra računovodstvenom ispravom.

PDV se ne plaća na rashode do količine utvrđene prema Normativu za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV, a koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Za proizvode koji nijesu obuhvaćeni pomenutim Normativom rashoda, količina rashoda se utvrđuje prema normativu poreskog obveznika, ako nadležni poreski organ ne utvrdi drugu količinu.

Pravilnikom o evidenciji nabavke i prodaje robe i pružanju trgovinskih usluga ("Sl. list Crne Gore", br. 34/12, 18/13), u čl. 5 stav 1. i 2 propisano je da se evidencija trgovine vodi na osnovu propisanih i vjerodostojnih dokaza o nabavci/preuzimanju robe i proizvodnji gotovih proizvoda i isprava o naručenim/ugovorenim trgovinskim uslugama (račun-faktura, prijemnica, potvrda o preuzimanju robe na komisionu prodaju, radni nalog, porudžbenica, otpremnica, ugovor i drugi dokazi) i na osnovu dokaza o prodaji robe i pružanju trgovinskih usluga (račun-faktura, isječak trake registar kase, paragon blok i drugi dokazi koji sadrže propisane podatke o prodatoj robi i usluzi).

U evidenciju trgovine unose se i podaci o drugim poslovnim promjenama koje se odnose na promet robe i pružanje trgovinskih usluga (povraćaj, otpis, rashod, promjena cijena, razlike po popisu i drugo), na osnovu propisanih i vjerodostojnih dokaza kao i podaci o uplati ostvarenog dnevnog pazara (gotovine) po bilo kom osnovu.

Podaci o poslovnim promjenama iz st. 1 i 2 ovog člana unose se u evidenciju trgovine najkasnije naredni za prethodni dan.

Dakle, shodno navedenim zakonskim odredbama, otpis iznad količine propisane Pravilnikom o količini rashoda na koje se ne plaća porez na dodatu vrijednost i Normativa za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV se vrši u rokovima koji su u saglasnosti sa rokovima u kojima se podnosi PDV prijava.

4. Pojašnjenje u vezi „ponovnog izdavanja fiskalnog računa u situaciji kada ne znate koje će sredstvo plaćanja gost koristiti u ugostiteljskom objektu prilikom izmirenja obaveze“?

Shodno članu 32 stav 8 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br.65/01,... 76/05 i 16/07,29/13) poreski obveznik koji promet proizvoda, odnosno usluga naplaćuje u gotovini obavezan je taj promet iskazivati preko poreske registar kase.

U stavu 3 i 4 navedenog člana zakona je propisana obaveza izdavanja računa od strane poreskog obveznika kupcu proizvoda, odnosno naručiocu usluga, bez obzira da li je to kupac, odnosno naručioc tražio, a kupac je dužan da račun zadrži neposredno po izlasku iz poslovnog prostora i da isti pokaže na zahtjev ovlaštenog lica poreskog organa.

Članom 73a Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost («Službeni list RCG», br. 65/02, ... 79/05 i 16/06 i «Službeni list CG», br.64/08,30/13) je propisano da pravna lica i preduzetnici koji nijesu obveznici poreza na dodatu vrijednost, a koji promet proizvoda, odnosno usluga naplaćuju u gotovini, obavezni su taj promet iskazivati preko registar kasa ili putem posebnih računa, prethodno ovjerenih od strane nadležnog poreskog organa.

Uredbom o upotrebi poreske registar kase i načina evidentiranja prometa proizvoda i usluga preko registar kase (»Sl. List CG« br. 27/08,08/12), bliže je uređen pojam i upotreba poreske registar kase i način evidentiranja prometa, odnosno usluga koji se naplaćuju u gotovom preko te kase.

Uredbom je precizirano da poreski obveznici koji isporuku proizvoda i usluga naplaćuju u gotovom, obavezni su koristiti isključivo poreske registar kase koje imaju dozvolu za upotrebu od strane Ministarstva finansija, koje su tehnički ispravne i evidentirane kod nadležnog poreskog organa.

Dakle, na osnovu navedenog lica koja obavljaju ugostiteljsku djelatnost, dužna su promet evidentirati preko poreske registar kase bez obzira na sredstvo plaćanja, što podrazumijeva izdavanje fiskalnog računa prilikom svake porudžbine gostu uz mogućnost instaliranja na kasi programa koji će omogućiti opciju da se radi o prometu koji nije naplaćen u gotovini.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

1. "Da li je moguće izvršiti smanjenje vrijednosti zaliha zbog pretpostavke da će se artikli u budućnosti prodati ispod nabavne vrijednosti i to samo pojedine grupe artikala jer za ostale zalihe se smatra da će se prodati minimalno po nabavnoj vrijednosti"?

Radi razumijevanja ove materije potrebno je ukazati na član 2 stav 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04 i " Sl.list Crne Gore", broj 40/08 ...14/12), kojim je propisano je da je poreski obveznik poreza na dobit rezidentno, odnosno nerezidentno pravno lice koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti. Članom 7 stav 1 i 2 propisano je da osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika koja se utvrđuje usklađivanjem dobiti poreskog obveznika iskazane u bilansu uspjeha, na način predviđen ovim zakonom. Članom 10 je propisano da se za utvrđivanje oporezive dobiti priznaju rashodi u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Shono članu 5 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, vrijednost zaliha se ne može smatrati izvorima dobiti, te samim tim i njihovo obezvrjeđivanje ne može imati uticaja na utvrđivanje oporezive dobiti.

Pravilnikom o količini rashoda na koje se plaća porez na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br.74/06) utvrđuje se količina rashoda nastala u vezi sa kalom, rasturom, kvarom i lomom, na koje se ne plaća porez na dodatu vrijednost), ukoliko ta količina nije utvrđena aktom strukovnog udruženja.

Rashodom se smatraju gubici koji nastaju pri manipulaciji proizvodima, kao posljedica proizvodnih uticaja tehnološkog procesa i kao posljedica preduzimanja neophodnih radnji u postupku proizvodnje, skladištenja, prevoza i prometa proizvoda.

Obveznik PDV-a rashode utvrđuje neposredno nakon nastanka pojedinog rashoda ili redovnim, odnosno vanrednim popisom proizvoda u skladištu, stovarištu, magacinu, prodavnici, proizvodnom pogonu i drugom sličnom objektu.

Utvrđivanje visine rashoda vrši popisna komisija, odnosno ovlašćeno lice imenovano od strane poreskog obveznika. O izvršenom popisu sastavlja se zapisnik, koji se smatra računovodstvenom ispravom.

PDV se ne plaća na rashode do količine utvrđene prema Normativu za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV. Normativ rashoda, koji je odštampan uz ovaj pravilnik čini njegov sastavni dio.

Za proizvode koji nijesu obuhvaćeni Normativom rashoda iz stava 1 ovog člana, količina rashoda se utvrđuje prema normativu poreskog obveznika, ako nadležni poreski organ ne utvrdi drugu količinu.

Dakle, prema gore citiranim odredbama zakona, utvrđeni manjak koji po Normativu za utvrđivanje rashoda na koje se ne plaća PDV, prelazi propisane stope za pojedinačne proizvode, ne priznaje se kao rashod u prijavi poreza na dobit.

2. Postoji li obaveza iskazivanja transfernih cijena u poreskoj prijavi poreza na dobit pravnih lica za, rezidentno privredno društvo čiji osnivač je strano privredno društvo, a koje obavlja djelatnost istraživanja tržišta i ispitivanje javnog mnjenja?

Vašim dopisom nijeste precizirali posebne odnose koji mogu imati neposredan uticaj na uslove ili ekonomske rezultate transakcija između rezidentnog društva i njegovog stranog osnivača, a koji se u smislu čl. 15 stav 1 Zakona o poreskoj administraciji („Sl. list RCG“, broj 65/01 ... 29/05, sl. list Crne Gore“ broj 73/10 ... 28/12) mogu smatrati povezanim licima.

Pod posebnim odnosima iz stava 1 člana 15 ovog Zakona podrazumijevaju se pojedinačni odnosi između:

- 1) lica koja imaju najmanje 25% učešća u kapitalu drugog lica;
- 2) jednog lica koje ima neposredan ili posredan interes u drugom licu koje predstavlja preduzeće, ukoliko je taj interes najmanje 25%;
- 3) jednog lica koje je podređeno drugom u smislu poslovnog položaja i tog drugog lica, ili jednog lica koje je pod kontrolom (neposredno ili posredno) drugog lica i tog drugog lica;
- 4) lica koja predstavljaju zavisna društva ili su pod neposrednom ili posrednom kontrolom trećeg lica;
- 5) lica koja neposredno ili posredno kontrolišu treće lice i tog trećeg lica, ukoliko je glasačko pravo svakog od ovih lica najmanje 25%.

Povezanim licem iz stava 1 ovog člana smatra se i član porodice poreskog obveznika. Članom porodice smatra se svako lice koje je kao takvo određeno zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Pored navedenog, transfernom cijenom u smislu člana 38 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, broj 65/01 ... 61/13), smatra se cijena nastala u vezi sa transakcijama sredstava ili stvaranjem obaveza među povezanim licima, cijena za koju se očekuje da će se postići u imovinskim transakcijama ili ugovornim obavezama među licima koja su poslovala “van dohvata ruke” ili više postignuta cijena smatraće se cijenom “van dohvata ruke”.

Razlika između cijene “van dohvata ruke” i transferne cijene uključuje se u poresku osnovicu.

Cijena “van dohvata ruke” se utvrđuje primjenom metode uporedne cijene, a kada to nije moguće utvrđuje se primjenom metode preprodajne cijene ili metode nabavne cijene uvećane za uobičajenu maržu.

Iz naprijed citiranih zakonskih odredbi se može zaključiti da, ukoliko između rezidentnog privrednog društva i njegovog osnivača stranog privrednog društva, postoje posebni odnosi iz čl. 15 Zakona o poreskoj administraciji, u tom slučaju je rezidentno privredno društvo

dužno da razliku između cijene "van dohvata ruke" i transferne cijene uključi u poresku osnovicu, te da je iskaže u poreskoj prijavi poreza na dobit na rednom broju 25 kao razliku obračunatih troškova (red. br. 23 – 24 >0).

3. Da li ste u obavezi da platite porez po odbitku na usluge izvršene od strane inostrane firme vezane za izradu projekta za nepokretnost u Crnoj Gori?

Članom 29. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04, "Sl. list Crne Gore", br. 40/08, 14/12,61/13), propisano je da je obveznik poreza na dobit dužan da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu:

-dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima;

-kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, kapitalnog dobitka, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu. Porez po odbitku plaća se po stopi od 9 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Porez po odbitku obračunava se i plaća po propisima koji važe u momentu isplate prihoda.

Shodno članu 29a Zakona o porezu na dobit pravnih lica, kod obračuna poreza po odbitku na prihode koji se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu, isplatilac prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovom da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda.

Status rezidenta države, sa kojom je zaključen ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, u smislu stava 1 ovog člana, nerezident dokazuje kod isplatioca prihoda potvrdom ili drugim odgovarajućim dokumentom, ovjerenim od nadležnog organa druge države ugovornice čiji je rezident.

Ako isplatilac prihoda primijeni odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, a nijesu ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana, što za posledicu ima manje plaćeni iznos poreza, dužan je da plati razliku između plaćenog poreza i dugovanog poreza, po ovom zakonu.

Poreski organ dužan je da, na zahtjev nerezidentnog pravnog lica, izda potvrdu o porezu plaćenom u Crnoj Gori.

Obveznik poreza po odbitku dužan je da nadležnom poreskom organu podnese izvještaj o uplaćenom porezu po odbitku, a koji se podnosi do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Oblik i sadržinu izvještaja iz stava 5 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za finansije.

Poreski organ o obračunatom porezu po odbitku nerezidentnog pravnog lica obavještava poreski organ u inostranstvu na njegov pisani zahtjev.

4. Koje poreze plaća DOO u slučaju prodaje poslovnog objekta koji je uknjižen na firmu?

U skladu sa članom 21 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04, "Sl. list Crne Gore", br. 40/08, 14/12,61/13) kapitalnim dobitkom smatra se prihod koji poreski obveznik ostvari prodajom, odnosno drugim prenosom uz naknadu (u daljem tekstu: prodaja) zemljišta, građevinskih objekata, imovinskih prava, udjela u kapitalu i hartija od vrijednosti.

Kapitalni dobitak predstavlja razliku između prodajne cijene imovine iz člana 21 ovog zakona (u daljem tekstu: imovina) i njene nabavne cijene usklađene na način predviđen ovim zakonom.

Negativna razlika iz stava 1 ovog člana predstavlja kapitalni gubitak.

Ukoliko su učesnici u prodaji imovine povezana lica i ako je prodajna cijena niža od tržišne vrijednosti, prilagođavanje tržišne vrijednosti imovine vrši nadležni poreski organ.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini.

Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Prodajnom cijenom imovine, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka, smatra se tržišna vrijednost imovine primljene u obliku novčane ili nenovčane naknade umanjena za troškove prodaje, odnosno troškove drugog prenosa imovine.

Nabavna cijena imovine, za svrhe određivanja kapitalnog dobitka je cijena po kojoj je poreski obveznik stekao imovinu, odnosno procijenjena fer vrijednost imovine, utvrđena u skladu sa propisima kojima je uređeno računovodstvo, umanjena za troškove amortizacije, utvrđene na način predviđen ovim zakonom.

Ukoliko se radi o novoizgrađenoj nepokretnosti prilikom prodaje poreski obveznik je dužan na fakturi da obračuna i iskaže PDV po stopi od 19% .Takođe, ukoliko je poreski obveznik koristio pravo na odbitak ulaznog PDV u obavezi je da izvrši ispravku ulaznog PDV, ako je nepokretnost otuđena u rokovima propisani članom 39 Zakona o PDV i 104 Pravilnika o primjeni zakona o PDV.

RAZNO

1. Da li kompenzacije, cesije i asignacije moraju da se sprovode preko izvoda?

Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Sl. list Crne Gore", broj, 29/13) utvrđene su mjere koje se preduzimaju radi sprječavanja nelegalnog poslovanja.

Članom 5 navedenog Zakona je propisano da su pravno lice i preduzetnik dužni da otvore račun kod banke na način utvrđen propisima, vode novčana sredstva na tom računu i vrše transfer sredstava preko tog računa, uključujući i plaćanje poreza, prireza i doprenosa na obračunatu bruto zaradu i naknadu zarada, kao i isplatu neto zarada i naknada zarada zaposlenima.

Članom 11 istog Zakona je propisano da, privredno društvo i preduzetnik, čiji je račun blokiran u postupku prinudne naplate, ne smije nakon tog isteka roka od 30 dana od dana od blokade računa, vršiti naplatu svojih potraživanja i plaćanja svojih obaveza ugovaranjem promjene povjerilaca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (asignacija, cesija, preuzimanje, ustupanje duga i dr.), prebijanjem (kompenzacijom), prenosom hartija od vrijednosti i/ili na drugi način kojim bi se izbjegla naplata potraživanja i plaćanja obaveza preko računa, ako nije drukčije utvrđeno poreskim propisima.

Inspekcijski nadzor na sprovođenju Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja vrše nadležni inspekcijski organi, između ostalih i Poreska uprava, te u svrhe pravilne primjena odredaba ovog Zakona, mišljenja smo da kompenzacija, cesija i asignacija moraju biti sprovedeni preko izvršne institucije koja se bavi bankarskim poslovima i iskazati ih na svom izvodu.

Za bliže informacije po vašem pitanju možete se obratiti instituciji koja obavlja bankarske poslove, u skladu sa propisima kojim se uređuje platni promet.

2. Da li se osnivački ulog može koristiti za pokriće gubitaka na način da se donese odluka o smanjenju kapitala?

Članom 59 Zakona o privrednim društvima je propisano smanjenje osnovnog kapitala. Akcionarski kapital može se umanjiti na osnovu odluke skupštine akcionara, za koju su glasali akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine ukupnog broja akcija, a koji su prisutni ili zastupani na skupštini preko punomoćnika ili putem glasačkih listića. Kada je društvo izdalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara uslovljena je posebnom odlukom svake klase akcionara čija su prava ugrožena.

Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjenja kapitala, kao i način na koji će se smanjiti kapital. Odluka skupštine akcionara o smanjenju kapitala dostavlja se CRPS-a, koji je podnosi "Službenom listu CG" na objavljivanje.

Društvo ne može izvršiti smanjenje kapitala ukoliko ne ponudi dodatne garancije za svoje obaveze svakom povjeriocu koji to zahtijeva, a čija su potraživanja pravovaljana prije dana objavljivanja odluke o smanjenju kapitala.

Društvo je dužno da obavijesti svakog povjerioca pisanim putem o odluci o smanjenju kapitala. Povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja takvog obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu CG", koji god je od ta dva dana kasniji u vremenu.

Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze, ako ukupna potraživanja povjerilaca nakon smanjenja kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze povjeriocu, ako su njegova potraživanja već u potpunosti i na pouzdani način obezbijeđena. Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja povjeriocima kada je svrha smanjenja kapitala pokrivanje gubitka. Sporovi vezani za dodatna obezbjeđenja za obaveze društva rješavaće se kod Privrednog suda.

Smanjenje kapitala je ništavno, a isplate se ne mogu vršiti akcionarima dok se povjerioci izmire ili dok Privredni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.

Kapital društva može se smanjiti poništenjem srazmjernog broja akcija, koje se vrši srazmjerno učešću svakog akcionara u ukupnom broju akcija ili smanjenjem nominalne vrijednosti akcija.

Kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

Kapital se smatra umanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS-a.

Odluka o smanjenju akcionarskog kapitala objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Društvo može, potpuno ili djelimično, izvršiti akcionarima povraćaj njihovih uloga, u skladu sa odredbama ovog zakona o smanjenju kapitala, prilikom čega će se poništiti odgovarajući broj akcija akcionara kojima je vraćen dio uloga ili cijeli ulog.

Dakle, odluku o smanjenju kapitala koja će koristiti za pokriće gubitaka, treba donijeti u skladu sa članom 59 Zakona o privrednim društvima, i istu dati na uvid i evidentirati u CRPS.

3. Da li se izmjene Zakona o upotrebi duvanskih proizvoda odnose i na plažne barove (otvorene prostore, terase na otvorenom), odnosno da li se i za ovakve objekte mora podnositi obrazac za upotrebu duvanskih proizvoda i da li objekti koji rade sezonski podnose obrazac na početku sezone?

Članom 1 Zakona o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja (Sl.CG br.28/12,62/13) je propisana obaveza obračunavanja i plaćanja takse na upotrebu duvanskih proizvoda u ugostiteljskim objektima, dok je članom 12 propisano da se taksa plaća po metru kvadratnom prostora za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

Činjenica je da se obavljanje ugostiteljske djelatnosti može vršiti i u zatvorenom i na otvorenom prostoru.

S obzirom da odredbama predmetnog zakona nije precizirano da li se taksa plaća na upotrebu duvanskih proizvoda u ugostiteljskim objektima na otvorenom (plažni bar, otvorene prostore, terase na otvorenom), do zaključka se može doći tumačeći odredbe Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda ("Sl. list RCG" br. 52/04 od 02.08.2004, "Sl. list Crne Gore", br. 32/11 , 47/11). Naime članom 4 ovog zakona je propisano da je javni prostor prostor namijenjen zajedničkom boravku ljudi, a obuhvata zatvoreni prostor:

-u kome se obavlja vaspitno-obrazovna djelatnost, zdravstvena djelatnost, proizvodnja, kontrola i promet lijekova i medicinskih sredstava; obezbjeđuje smještaj, boravak i ishrana

djece, učenika i studenata; obavlja prijem, smještaj i njega lica u stanju socijalne potrebe i starih lica, održavaju kulturne, zabavne, sportske i druge manifestacije, priredbe i takmičenja, sjednice i drugi organizovani skupovi;

-obavlja trgovinska djelatnost i proizvodnja, skladištenje i promet hrane.

Javnim prostorom, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se i:

-sredstva javnog prevoza u vazdušnom, drumskom i željezničkom saobraćaju i pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi; aerodromske zgrade i zatvorene čekaonice u željezničkom i drumskom saobraćaju, kao i sredstva auto-taksi i službenog prevoza;

- igraonice za djecu;

- ugostiteljski objekti u kojima se pružaju usluge smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka;

-objekti za priređivanje igara na sreću;

-ustanove za smještaj lica na izdržavanje krivičnih sankcija;

-holovi, liftovi i drugi zajednički djelovi stambenih zgrada; kabine žičara i javni toaleti.

Javni prostor, u smislu ovog zakona, je i otvoreni ograđeni dvorišni prostor vaspitno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova i otvoreni ograđeni prostor na kome se vrše javna snimanja i emitovanja programa bilo koje vrste i održavaju kulturne i zabavne priredbe.

Kako je stavom dva predmetnog člana precizirano koji otvoreni prostor se smatra javnim prostorom u smislu zabrane pušenja te da ugostiteljski objekti na otvorenom nijesu svrstani u javni prostor, može se izvesti zaključak da za takve ugostiteljski objekti ne podliježu obračunu i plaćanju takse na upotrebu duvanskih proizvoda.

Kada je u pitanju sezonski rad ugostiteljskih objekata, članom 14 stav 7 Zakona o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja je propisano da vlasnik odnosno korisnik objekta koji tokom godine otpočne sa upotrebom duvanskih proizvoda u ugostiteljskim objektu, dužan je poreskom organu podnijeti obrazac u roku od pet dana od dana opočinjanja objekta za upotrebu duvanskih proizvoda.

4. Kakav je poreski tretmana isplate dnevnica za službena putovanja i drugih troškova (prevoz, smještaj, ishrana, taxi usluge, reprezentacija i dr.), fizičkim licima koja nijesu zaposlena, niti je sa njima sačinjen ugovor o djelu sa NVO kao isplatiocem?

NVO imaju status pravnog lica te su u tom smislu obavezni obračun zarada i obračun poreza i doprinosa iz i na lična primanja uskladiti sa propisima koji regulišu ovu problematiku, a to su Zakon o radu, Opšti kolektivni ugovor i Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Prema članu 26 stav 1 tačka 1 i 2 Opšteg kolektivnog ugovora («Sl.list RCG»,br.01/04, 59/05, i «Sl.list CG», br.49/08 i 65/10) poslodavac zaposlenom isplaćuje dnevnicu za službeno putovanje u zemlji i inostranstvu. Obračun dnevnice za službeno putovanje propisan je Uredbom o naknadama i drugim primanjima državnih službenika i namještenika («Sl.list CG», br.26/12) uz koju je oštampiran i čini njen sastavni dio « Spisak zemalja s odgovarajućim iznosom dnevnice « .

Primanja po osnovu dnevnica za službeno putovanje u zemlji i u inostranstvo imaju karakter ličnih primanja po osnovu zaposlenja shodno članu 14 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (“Službeni list RCG”, 65/01, ... 78/06 I 04/07 i «Sl.list CG», br.86/09,06/13).

Dakle, ukoliko lice ima status zaposlenog u društvu i po tom osnovu ostvaruje zaradu u skladu sa propisima koji uredjuju radni odnos, ima pravo na naknadu troškova za službena putovanja i takva primanja su oslobođena od oporezivanja do iznosa utvrđenim članom 5a stav 1 i stav 2 navedenog zakona.

Međutim ukoliko se radi o isplati naknada na ime dnevnica za službena putovanja i drugih troškova fizičkim licima koja nijesu zaposlena, niti je sa njima sačinjen ugovor o djelu NVO kao isplatilac je u obavezi da na takve naknade obračuna porez na dohodak u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.